

ВПЛИВ НІТРАТ ОКСИДУ ГРАФІТУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВОГНЕЗАХИСНИХ ЕПОКСИДНИХ ФАРБ

Вахитов Р.А.¹, Калафат К.В.², Шологон В.І.²

¹Київський національний університет технологій та дизайну, vahitov89@gmail.com

²Інститут фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л.М. Литвиненка НАН України

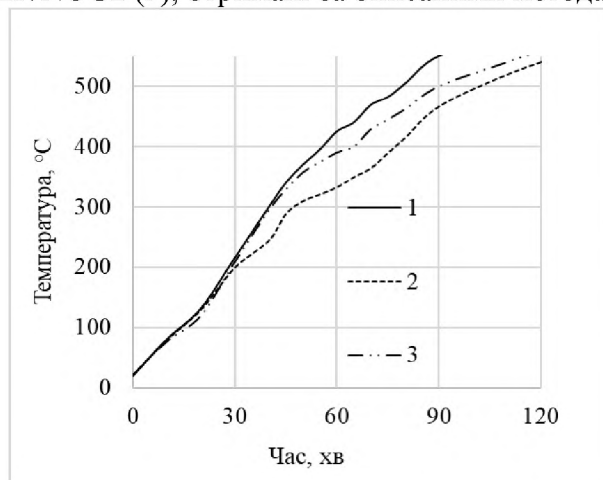
Епоксидні смоли (EP) є майже безальтернативною полімерною складовою інтумесцентних покриттів, що призначені для використання в умовах вуглеводневих пожеж. Одним із напрямків підвищення вогнезахисної ефективності покриттів є удосконалення термостійких властивостей EP за рахунок утворення нанокompatитів (НК) з наноструктурними вуглецевими матеріалами: сполуками інтеркалювання графіту, нанотрубками, графенами тощо. В цьому дослідженні розглянуто утворення нанокompatиту структури EP/нітрат оксиду графіту (NOG) двома способами – змішуванням компонентів в дисольвері з отриманням модифікації нанокompatиту EP/NOG1 та через попередню ексфоціацію NOG в етанолі з переходом «відлущеної» фази NOG з розчинника в епоксидну смолу з отриманням нанокompatиту EP/NOG2. Нітрат оксиду графіту отримували у дві стадії: окиснення природного лускатого графіту марки ГСМ-1 димлячою азотною кислотою та ізотермічна витримка до досягнення постійної ваги твердого продукту. Отримання нанокompatиту за другим способом за даними FTIR-спектроскопії та рентгенофазового аналізу приводить до утворення більш щільної мережі полімер-NOG з отриманням стабільної та однорідної полімерної системи з ковалентними зв'язками між нанонаповнювачем та EP. Термогравіметричний аналіз демонструє вплив NOG на механізм окисного розкладання епоксидної смоли, поведінка якого пояснюється сильною міжфазною взаємодією в EP/NOG. Присутність NOG зсуває окислювальне розкладання EP у більш високотемпературну область (табл.): $T_{пр}$ – температура початку термічної деструкції полімеру чи нанокompatиту, а $T_{20\%}$, $T_{50\%}$, $T_{80\%}$ відповідають втраті маси зразку – 20, 50 та 80%.

Таблиця

Термогравіметричний аналіз полімеру та нанокompatиту

№	Речовина	$T_{пр}$, °C	$T_{20\%}$, °C	$T_{50\%}$, °C	$T_{80\%}$, °C	% m, 700 °C
1	EP	197	301	394	561	10
2	EP/NOG1	188	310	408	575	15
3	EP/NOG2	196	319	431	581	18

На рис. наведені дані вогневих випробувань у міні-печі інтумесцентних фарб складу поліфосфат амонію/меламін/пентаеритрит/диоксид титану. Як полімерна складова була досліджена епоксидна смола Araldite GY 783 (1) та нанокompatити EP/NOG1 (2) та EP/NOG2 (3), отримані за описаними методами.

Рис. Залежність температури пластины з вогнезахисними покриттями від часу

За межу вогнестійкості (R , хв) приймали час від початку вогневої дії до настання критичної температури металу (500 °C). Значення R для досліджених інтумесцентних епоксидних композицій складає: EP (79 хв), EP/NOG1 (90 хв), EP/NOG2 (101 хв). Ці результати підтверджують, що найбільшу вогнестійкість демонструє покриття, що містить нанокompatит EP/NOG2.

Таким чином метод синтезу EP/NOG через попередню ексфоціацію NOG в етанолі є більш переважним для отримання нанокompatитної полімерної складової вогнезахисного покриття інтумесцентного типу.